

Mobil Günlüklerin (Moblog) Öğretmen Eğitiminde Kullanımına Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri¹

Sercin KARATAŞ*

* Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
sercin@gazi.edu.tr

Mutlu Tahsin ÜSTÜNDAĞ**

** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
mutlutahsin@gazi.edu.tr

Hasan ÇAKIR***

*** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
hasanc@gazi.edu.tr

Sami ŞAHİN****

**** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü,
sami@gazi.edu.tr

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler:

Mobil günlük,
Öğretmen adayları,
Okul deneyimi dersi,
Teknoloji kullanımı

ÖZET

Taşınabilir bilgi işlem cihazlarının ve internet altyapısı teknolojilerinin hızla gelişmesi ve yaygınlaşması, bu teknolojilerin öğrenme amaçlı olarak kullanılması potansiyelinin araştırılması ile ilgili çalışmalara hız vermiştir. Mobil öğrenme, bu teknolojilerin öğrenme amaçlı kullanılmasındaki yöntemlerden biridir. Öğrenenlerin gerçek anlamda zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğrenme kaynaklarına erişimini sağlayan, öğretmen ve diğer öğrenciler ile anında iletişim kurma fırsatı sunan mobil öğrenme, öğretmen adayları için de yeni öğrenme fırsatları sunmaktadır. Bu çalışmada, öğretmenlik uygulaması dersini alan öğretmen adaylarının farklı teknolojiler ile eriştikleri web günlüğü paylaşımlarının kendilerine ve akranlarına olan katkıları hakkındaki görüşlerini ortaya koymak hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 2012-2013 yıllarında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretmenlik Uygulaması dersini alan 48 öğrenciden oluşmuştur. Tarama yöntemi ile yürütülmüş olan çalışmanın verileri nitel analiz yöntemleri ile çözümlenmiştir. Analiz sonucunda bulgular 10 ana tema altında toplanmıştır. Bulgular, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde mobil günlüklerinin kullanılmasının kendilerine olumlu katkı sağladığını, anında dönüt aldıkları için daha kalıcı öğrenmeler ve deneyimler yaşadıklarını göstermiştir. Öğretmen adayları ayrıca bu teknolojilerin kullanılmasında donanımsal ve pedagojik sorunlar yaşadıklarını da belirtmişlerdir. Çalışma sonuçlarının, mobil öğrenme yöntemleri için geliştirilen kavramsal çerçevenin test edilmesine ve mobil öğrenme için kullanılan teknolojilerin etkililiklerinin belirlenmesine hizmet edeceği düşünülmektedir.

¹ Bu araştırma Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimi tarafından desteklenmiştir.
Proje No: 04/2011-20.

Views of Pre-Service Teachers on the Usage of Mobile Blogs (Moblogs) in Teacher Education

Article Info

Keywords:

Mobile Blog,
Pre-service teachers,
Teaching practice
courses,
Using technology

ABSTRACT

The development and the widespread usage of portable data processing devices and internet infrastructure technologies speeded up the studies about the investigation of the potential of these technologies's usage for learning purposes. Mobile learning is among the methods in the usage of these technologies with learning aims. Mobile learning that provides the access of the learners to the learning sources independent from time and space and enables the simultaneous communication between the teacher and the student, also offers new learning opportunities for the pre-service teachers. The aim of this study is to put forward the views of pre-service teachers taking teaching practice course on the contributions of the blog sharings they accessed via various technologies on themselves and their peers. The study group was composed of 48 pre-service teachers taking teaching practice course in Gazi University Gazi Faculty of Education Computer and Instructional Technologies Department in 2012-2013 academic year. The data of the study, which was carried out by survey method, were analyzed with qualitative analysis methods. Findings that were gathered under 10 main themes revealed that the usage of mobile blogs in teaching practice courses contributed to pre-service teachers and they went through more permanent learning and experiences as they received simultaneous feedback. However, pre-service teachers indicated that they experienced some hardware and pedagogical problems in the usage of these technologies. The results of the study is believed to serve to identify the efficiency of the technologies used for mobile learning as well as to test the conceptual framework developed for mobile learning methods.

GİRİŞ

Bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin öğrenme ortamlarında kullanılması ile teknolojiyi kullanarak öğrencilerin derslere katılımını ve öğrenci başarısını arttırmanın yolları her zaman için eğitim teknolojisi üzerine çalışan uzmanlar için çekici bir konu olmuştur. Bu teknolojilerin öğrenme amaçlı kullanımları kişisel bilgisayarların yaygın olarak kullanıldığı seksenli yılların başlarına denk gelir. Günümüz standartlarıyla karşılaştırıldığında, elbetteki işlem gücü ve görsel kapasiteleri sınırlı bilgisayarların öğretim amaçlı kullanımları metin tabanlı içerik saklama ve test-geribildirim uygulamalarından daha ileri gitmiyordu (Saettler, 1990).

Bilgisayarların kapasitelerinin artması ve internet altyapısının genel kullanıma açılması ile bilgisayar destekli eğitim hızlı bir şekilde yükselmeye başladı. Doksanlı yılların başında ilk görsel tabanlı internet tarayıcı programı Mosaic'in çıkması öğretim materyallerine öğrencilerin zaman ve mekân kısıtlaması olmadan erişim imkanı sağladı (McIsaac & Gunawardena, 1996). Uzaktan eğitim programları, bu teknoloji sayesinde geleneksel biçiminden sıyrılarak internet üzerinden içerik aktarılması yoluyla web-temelli öğrenme ortamlarına; öğrencilerin kendi aralarında ve öğrencilerin öğretim elemanları ile olan etkileşimini ön plana çıkararak e-öğrenme ortamlarına doğru şekil değiştirmiştir (Cross & Dublin, 2002). Tüm bu teknolojik gelişmelere rağmen öğrenenlerin gerçek zamandan ve mekandan bağımsız öğrenme materyaline erişme istekleri gerçekleşmemiştir. Her ne kadar dizüstü bilgisayarlar ve kablosuz ağ bağlantıları yaygın şekilde kullanılıyor olsa da, bu teknolojiler sınırlı ortamlarda kullanıldıkları için ve dizüstü bilgisayarların halen fiziksel büyüklükleri ve kullanımlarından dolayı gerçek anlamda zamandan ve mekandan bağımsız öğrenme mümkün olmamıştır.

Mobil Öğrenme

Cep telefonlarının yaygın olarak kullanılmaya başlandığı doksanlı yılların sonlarına doğru, bu teknolojinin öğrenme etkinliklerinde kullanılma düşüncesi hızla yayılmıştır. Bu yıllarda taşınabilir telefonların teknolojileri ve altyapısının uygun olmamasından dolayı, cep telefonlarının öğretimde kullanılması kısa mesaj yoluyla yabancı dil kelime ezberlemesi veya beklenmeyen kısa sınavlar ile öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ölçmekten ileriye gitmemiştir (Levy ve Kennedy, 2005; Motiwalla, 2007). Hızlı internet bağlantısı imkânı sunan üçüncü nesil cep telefonu hatları altyapılarının devreye girmesi ve cep bilgisayarı veya akıllı telefon olarak adlandırılan cep telefonu cihazlarının hem fiyatlarının düşmesi hem de kullanıcılar tarafından yaygın olarak benimsenmesi ile kullanıcıların hareket halindeyken öğrenme fırsatlarını değerlendirmeleri mümkün olmuştur (Sharples, Taylor ve Vavoula, 2010).

Yapılan teknolojik altyapı çalışmaları ve mobil cihazların teknolojik özelliklerinin yükseltilmesi ile her yerde ve zamanda bilgiye ve öğrenme fırsatlarına erişim arttırılmış oldu. Kablosuz internet ağlarının öncelikle üniversite yerleşkelerinde, halka açık kütüphanelerde, havaalanlarında ve alış-veriş merkezlerinde yaygınlaşması dizüstü bilgisayarların ve kablosuz erişime sahip Kişisel Sayısal Yardımcılar (Personal Digital Assistant/PDA)/akıllı telefon tipi cihazlarla internete bağlanarak bilgiye ve öğrenme kaynaklarına erişim sağlanmıştır (Ellis, 2003). Üniversitelerde öğrenciler ve öğretim elemanları derslerinde yoğun olarak e-posta, belge paylaşım grupları, öğrenme yönetim sistemleri ve web siteleri kullanmaktadır (Green, 1999). İnternet üzerinden erişilen bu etkileşim ortamları bir masaüstü veya dizüstü bilgisayar vasıtası ile kullanılmaktadır, dolayısıyla öğrenciler kablolu veya kablosuz internet bağlantısı bularak bilgisayarları ile bu iş için ayrılmış bir zamanda ve ayrılmış bir mekanda etkileşim sağlamaktadırlar.

Üniversite yerleşkelerinin ve halka açık yerlerin kablosuz internet bağlantısı ile donatılmasına ek olarak cep telefonu servis sağlayıcılarının cep telefonu hatları üzerinden hızlı internet bağlantılarının kurulması, bilgi kaynaklarına erişimin coğrafi sınırlarını genişletmiştir. Ülkemizde bulunan cep telefonu servis sağlayıcıları bu hizmeti vermektedir.

Mobil cihazların yaygın olarak kullanımı ve teknolojilerinin zaman içinde değişmesi, kullanıcıların bu cihazlar ile bilgi kaynaklarına erişimi kolaylaştırılmıştır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de taşınabilir bilgisayarlar ve cep telefonlarının yaygın kullanımı kullanıcıların hareket halinde iken öğrenmeye hazır hale geldiğinin en önemli göstergesidir.

Kablosuz ağlar, üçüncü nesil cep telefon hatlarının varlığı, işlem gücü yüksek taşınabilir cihazlar ve internet teknolojilerinin birleşimiyle, kullanıcılar her zaman kişiselleştirilmiş, erişilebilir ve buldukları çevrenin farkında olacak şekilde günlük yaşamlarını sürdürebilirler. Hareket halinde öğrenme (Mobil Learning/Mobil Öğrenme) bu teknolojilerin e-öğrenme ile birleştirilmiş öğrenme etkinliği olarak isimlendirilebilir. Mobil öğrenme, teknolojinin üç önemli ayağının birleşmesi ile ortaya çıkmaktadır; internete erişim altyapısı (kablosuz ağlar veya 3G,4G cep telefonu hatları), taşınabilir bilgi işleme cihazları (dizüstü, tablet, akıllı telefon, internet bilgisayarı) ve e-öğrenme uygulamaları. Kullanıcılar veya bundan sonra referans verilecek isimleriyle öğrenciler, öğrenme kaynaklarına taşıdıkları mobil cihazlar ile coğrafik kısıtlama olmaksızın erişerek öğrenme tecrübelerini zenginleştirebilirler.

E-Öğrenmeden Mobil Öğrenmeye

Bazı araştırmacılar mobil öğrenmeyi, mobil teknolojileri kullanarak zaman ve mekan kısıtlaması olmaksızın öğrenme kaynaklarına erişilerek davranış değişikliği olarak tanımlarken (Geddes, 2004), bir çok yazar ise mobil öğrenmeyi e-öğrenmenin doğal bir evrimi olduğunu savunmaktadır (Pieri ve Diamantina, 2009). E-öğrenmenin ana direklerinden birinin zamandan ve mekandan bağımsız olarak çoklu ortamdan oluşan öğrenme kaynaklarına erişme olduğu vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra diğer

öğrencilerle etkileşim de e-öğrenmenin başka bir direğidir. Bu da aslında uygulamada internet bağlantısının ve bilgisayarın olduğu kurgulanmış bir ortamdan öğrenme kaynaklarına erişimi gerektirir. Mobil öğrenmede ise zamandan ve mekandan bağımsız öğrenme kaynaklarına erişim gerçek anlamda sağlanmaktadır.

Öğrenme ortamlarını ve kaynaklarını e-öğrenmeden mobil öğrenmeye doğru evrimleştirirken kullanılan cihazlar, etkinlikler ve terminoloji de değişmektedir. E-öğrenme çağında teknoloji olarak daha çok bilgisayarlar ve internet tarayıcılarla uyumlu uygulama programları vurgulanırken, mobil öğrenmede taşınabilir ve hafif cihazlar ile küçük ekranlarda kullanıcıya iyi bir tecrübe sağlayan arayüz tasarımları ön plana çıkmaktadır. E-öğrenmede öğrenme etkinlikleri kullanıcıların birbiri ile yapay problemler veya simülasyonlar etrafında etkileşimi üzerine kurgulanmışken, mobil öğrenmede ise öğrenme öğrencilerin sahaya çıkarak karşılaştıkları gerçek problemleri anında bilgiye erişip çözmeleri ve sonuçlarını diğer öğrenciler veya öğretmenleri ile paylaşımı üzerine kurgulanmıştır. Mobil öğrenmede öğrenci içinde bulunduğu çevrenin ve kültürün özelliklerini anında öğrenme sürecine katabilmektedir. E-öğrenme halen sınıf içinde yapılan eğitim ile karşılaştırılırken, mobil öğrenme çevresel ve kültürel faktörleri eğitim etkinlikleri içine daha fazla katan bir öğrenme sürecini desteklemektedir (Sharma ve Kitchens, 2004).

Tipik mobil öğrenme uygulamaları öğrenme tecrübesini alana taşımakta ve öğrenciler alandaki çalışma tecrübelerini bir öğrenme etkinliği haline getirip belgelendirerek başka öğrenciler veya kullanıcılar ile paylaşmaktadır. Örneğin bir uzaktan eğitim programında yüksek lisans yapan bir öğrenci havaalanında uçağının kalkmasını beklerken dizüstü bilgisayarı ile dersin materyallerine erişmekte, öğretmeni ile haberleşebilmekte ve gerekli ödevleri öğrenme yönetim sistemine yükleyebilmektedir. Başka bir yerde okulundan evine doğru toplu taşıma ile yolculuk yapan bir öğrenci o gün öğretim elemanının anlattığı arz-talep dengesi dersinin ses kaydına podcast olarak dersin web sitesinden erişmiş ve cep telefonunun kulaklığından dinleyerek dersi tekrar etmektedir. Bir başka yerde araç motoru tamirati eğitimi alan bir teknisyen adayı, çalıştığı servise gelen bir aracın motorunda karşılaştığı bir problemi çözebilmek için akıllı telefonuyla öğrenme kaynaklarını araştırmakta, motorun verilerini öğretmeni ve diğer öğrencilere aktararak problemin ne olduğu hakkında tartışmak üzere iletişim kurmakta ve çözümü bulduğunda ise bunu web günlüğü (Blog) veya Twitter ile herkesle paylaşmaktadır. Mobil öğrenme uygulamasına başka bir örnek ise; şehirde bulunan kaybolmaya yüz tutmuş tarihi eserlerin ortaya çıkarılması ve tanıtılması görevini üstlenmiş bir öğrencinin bulunduğu eserleri Küresel Konumlama Sistemi (Global Positioning System- GPS) koordinatları ile harita üzerine işaretlemesi verilebilir. Ayrıca öğrenci resimlerini çekip bilgi vermesi, yerel halk ile konuşup eserin geçmişini öğrenerek “kaybolmakta olan tarihi eserler” adı altında günce tutması ve tüm bunları fiziksel olarak eserin başındayken yapabilmıştır. Tüm örneklerde görüldüğü gibi mobil öğrenme, öğrencilere iş başında çevresel ve kültürel farkındalığın en fazla olduğu yerde, anında gelişen, sadece bir tek öğrenme materyali değil, çok sayıda öğrenme nesnesi ve aracı kullanarak öğrenme süreçlerini yürütmelerini sağlayan ve öğrencilerin öğrenme etkinliklerini belirli bir zaman ve mekana sıkıştırmadan yapmalarını sağlayan bir öğrenme çeşididir.

Mobil öğrenme henüz emekleme evresinde olmasına rağmen yapılan çalışmalar mobil öğrenmenin öğrenciler ve öğretmenler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. Attewell ve Webster (2005) mobil öğrenmenin güçlü yanlarından söz ederken öğrenmenin gerçekten zamandan ve mekandan bağımsız olarak kişiselleştirilmesini, mevcut geleneksel dersleri zenginleştirmek için bir araç olmasını, öğrencilerde tek başına ve yardımlaşmalı öğrenmeyi desteklemesini, öğrencilerde kendine güvenin artmasını ve potansiyellerini keşfetmelerini sağlamasını, sınıf içinde mobil cihazların büyük bilgisayarlara göre daha kolay sığdırılmasını, matematik ve dil öğrenimini desteklemesi ile iş başında öğrenme için yardımcı bir araç olmasını ön plana çıkarmışlardır. Elbetteki mobil öğrenmenin bu kadar güçlü yanı olmasına rağmen olumsuz tarafları da vardır. Kullanılan mobil cihazların kolayca taşınabilir

ve hafif olması, doğal olarak yanında küçük ekran problemini getirmektedir. Ekranda gösterilen bilginin sınırlı olması, kullanıcı ile etkileşimi sınırlandırmakta ve kullanıcı dostu olmaktan uzak bir tecrübe sağlamaktadır. Mobil cihazların yaygın olarak kullanılması ve çok büyük bir ekonomik pazar olmasından dolayı rekabetin en fazla olduğu sektörlerden biridir. Çok hızlı hareket eden bir teknoloji olmasından dolayı kullanılan cihazlar ve bunlara dönük olarak yazılan uygulamalar çok kısa sürede demode olabilmektedir. Halbuki eğitim teknolojileri bu kadar hızlı hareket edememektedir.

Neden Mobil Öğrenme?

Mobil öğrenme, şu an için uygulanmakta olan geleneksel eğitim yöntemlerine veya diğer elektronik öğrenme yaklaşımlarına bir alternatif veya onlara rakip bir öğrenme ortamı değildir. Doğru şekilde kullanıldığında, mobil öğrenme var olan öğretim yöntemlerini destekleyen ve öğrencilerin öğrenim tecrübelerini zenginleştiren bir öğrenme ortamıdır.

Mobil öğrenmenin kullanımında öne çıkan özelliği zaman ve mekan kısıtlaması ile ilgilidir. Geleneksel sınıf ortamı belirli bir zamanda, belirlenmiş bir mekanda yapılandırılmış öğrenme etkinliklerinin işlenmesi ile gerçekleşen öğrenme etkinliğidir. Benzer şekilde e-öğrenme etkinlikleri de internet ve bilgisayar ile erişilen yapılandırılmış öğrenme ortamlarında öğrenci, öğretmen ve içerik etkileşimisanarak istendik davranış değişikliğini sağlamak için yapılan etkinliklerdir. Her iki öğrenme ortamında da öğrenciler toplu olarak veya bağımsız olarak belirlenmiş bir zamanda bir mekanı kullanmak zorunda bırakılmaktadır. Ayrıca yapılandırılan öğrenme etkinlikleri ister kurgusal bir durumdan ister gerçek hayattan alınma olsun, gerçek hayatın karmaşıklığını öğrenciye vermekten uzak kalabilir. Dolayısıyla öğrenciler aslında öğretmen tarafından yorumlanmış ve istemeden de olsa basitleştirilmiş gerçek hayatı derslerinde görmektedirler. Oysaki iş başında öğretimde öğrenci gerçek hayatın karmaşıklığı ile yüz yüze gelmekte ve problemi çözmeye başlarken doğru değişkenleri tanımlamakla başlamaktadır. Geleneksel öğrenme ortamları ve e-öğrenme ortamları öğrencileri ve öğretmenleri tamamen veya kısmen zaman ve mekanla sınırlandırması iş başında öğrenmeyi mümkün kılmamaktadır. Öğrencilerin iş başında iken öğrenme materyallerine erişmesi, öğretmenleri veya akranları ile etkileşime girmesi zaman ve mekan kısıtlamasının ortadan kaldırılması ile mümkündür.

Mobil öğrenmenin kullanılması için ikinci önemli sebep, öğrencilerin, özellikle büyük şehirlerde yaşayan öğrencilerin, okulları ve yaşam yerleri arasında her gün yapmak zorunda oldukları yolculuktur. Büyük şehirlerde yaşayan ve toplu taşıma kullanan öğrenciler ortalama olarak hafta içi her gün yaklaşık 2 saatlerini okulları ve evleri arasında yolculuk yaparken harcamaktadırlar (Bureau, 2010; Çakır, Karataş ve Üstündağ, 2010). Ayrıca harcanan bu zaman çoğunlukla öğrenme için en verimli zaman olan sabah saatleri veya günün özetinin tekrarlanılabileceği akşam saatleri olmaktadır. Şu an için herhangi bir veri olmamasına karşılık, bu zamanın öğrenme amaçlı olarak kullanılmaması kayıp olarak düşünülebilir. Öğrencilerin sahip oldukları mobil cihazlar ile yolculuk sırasında öğrenme materyellerine erişimi ve etkinliklerine katılımı mobil öğrenme ortamları ile sağlanabilir.

Mobil öğrenme ortamlarının geliştirilmesi için üçüncü önemli sebep ise öğrenmenin sosyal yapılandırmacı kuramlar ile açıklanmasıdır. Yapılandırmacı kuram, bilginin bireyin içinde bulunduğu kültür, çevre ve bireyin geçmiş yaşantısının etkileşimiyle oluştuğunu savunur (Duffy ve Cunningham, 1996; Duffy ve Jonassen, 1991). Nesnelci yaklaşımların aksine, yapılandırmacı yaklaşım öğrencileri yetişkinlerin bilgileri ile doldurulması gereken boş kovalar olarak değil, sürekli çevresini algılayıp, geçmiş bilgileri ile bağlantı kurmaya çalışan ve aktif olarak anlamlandırmaya çalışan organizmalar olarak kabul eder (Duffy ve Cunningham, 1996). Eğer öğrencinin çevreden algıladığı bilgi ile geçmiş tecrübelerinden elde ettiği bilgiler arasında bir farklılık oluşmuş ise bunu gidermek ve çevresinden gelen algıları anlamlandırmak için öğrenci öğrenme etkinliklerine başlar. Öğrenme sürecinde öğrenci çevresini anlamlandırma işini tek başına değil içinde bulunduğu çevre, kültür, akranları ve rehberi ile etkileşerek yapar. Bu etkileşimler sonucunda varılan ortak kanı (consensus) yeni bilgi olarak öğrenci

tarafından yapılandırılır. Sosyal yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı öğretim ortamları ve etkinlikleri bu prensipler çerçevesinde oluşturulur. Öğrencilerin gerçek dünyadaki problemlerin karmaşıklığını anlayabilmeleri için öğretim gerçek bir problem veya görev etrafında kurgulanır. Öğrenciler öğrenme süreci boyunca problemi algılamaları, tanımlamaları ve çözüm yollarının sonuca ulaştırabilir olup olmadığını test etmek için rehberleri ve akran öğrencilerle sürekli bilgilerini paylaşmak onların da yorumlarını almak için iletişim halinde olmalıdır.

Bu sadece öğrenciler için değil, mesleklerinde yeni çıkan bilgileri takip eden profesyoneller için de bir öğrenme yöntemidir. Uygulama Toplulukları (Communities of Practice) birbiriyle etkileşime girerek mesleklerindeki yeni bilgiyi ortak olarak anlamlandıran topluluklara verilen isimdir (Wenger, 1998). Profesyoneller çalışma dünyasında karşılaştıkları problemlerin çözümlerine tartışarak eriştikleri için ortaya koydukları öğrenme süreci de sosyal yapılandırmacı yaklaşıma uygundur.

Sosyal yapılandırmacı yaklaşımın geleneksel veya e-öğrenme ortamlarında uygulanmasında zayıf tarafı öğretime konu olan gerçek problemin her zaman bulunamaması ve öğretmen tarafından kurgulanan problemin gerçek hayatın karmaşıklığını yansıtmamasıdır. Aynı zamanda öğrencilerin bilgiyi paylaşmaya veya bilgi aramaya ihtiyaç duydukları anda zamandan ve mekandan bağımsız olarak bu imkanı sağlamamaktadır. Ayrıca ihtiyaç duyulduğunda rehber veya akranlarla etkileşim ve anında geribildirim öğrenmeyi hızlandıran yöntemlerdir (Chickering ve Gamson, 1987).

Mobil öğrenme ortamları ise iş başında öğrenme imkanı sunması, öğrencilerin bilgiye erişme veya paylaşmaya ihtiyaç duydukları anda bunu yapabileceği fırsatı sunduğu için sosyal yapılandırmacı kuram temel alınarak hazırlanan öğrenme ortamlarını amacına uygun olarak desteklemektedir. Problemi veya görevi içinde bulunduğu çevre ve kültür içinde görmek ve tanımlamak, geleneksel ortamlarla karşılaştırıldığında öğrencilere problemin doğası hakkında çok daha doğru ve gerçekçi fikir verecektir. Öğrencilerin alanda problem ile uğraşırken ihtiyaç duydukları bilgiye ihtiyaç duydukları anda erişmeleri ve ihtiyaç duydukları anda rehberleri ile etkileşime girmeleri, öğrenme süreçlerine olumlu katkı sağlayacaktır. Mobil öğrenme ortamları öğrencilerin mekan sınırlandırmasını ortadan kaldırıp, alanda, iş başında öğrenme fırsatlarını genişletmiştir.

Sosyal yapılandırmacı yaklaşımı temel alarak oluşturulan mobil öğrenme ortamları alanda çalışan profesyoneller içinde yeni bir öğrenme ortamı fırsatı sunmuştur. Örgün veya yaygın öğretime zaman ayıramayan çalışan profesyoneller, özellikle doktorlar, mühendisler, öğretmenler, bankacılar ve yöneticiler iş alanında karşılaştıkları problemlerin çözümünde veya yeni çıkan yöntem, teknik ve teknolojilerin öğrenilmesinde birbirleri ile görüş alışverişinde bulunarak ve birbirlerinden öğrenerek bu ihtiyaçlarını giderme yoluna giderler. Bu yöntem ilk defa Wegner (1998) tarafından Uygulama Toplulukları (Communities of Practice) olarak kavramsallaştırılmıştır. Çalışan profesyonellerin gerçek hayatta karşılaştıkları problemlerin çözümlerinde görüş alışverişini internet üzerinden yapmaları bu kavrama teknolojik boyut katmıştır. Mobil öğrenme ortamları bu görüş paylaşımını ihtiyaç duyulan anda, problemin geçtiği çevrede ve kültürde yansıtılmasına ve bilginin gerçeğe daha yaklaşmasına yardımcı olacaktır. Bu da probleme üretilen çözümün uygunluğunu ve başka profesyoneller tarafından da benimsenmesini arttıracaktır.

Problem

Öğretmen adaylarının okul deneyimlerini belgelendirmeleri ve akranları ile paylaşmaları öğretmen yetiştiren okullar için problem olmuştur. Öğrencilerin 4 veya 5 yıl boyunca aldıkları kuramsal eğitimin uygulama boyutunu yerine getirmek için gittikleri okullarda, ilk defa olarak öğrencilerle karşılaşmaları kendilerine öğretilen sınıf yönetimi, iletişim, öğrenciyi tanımak, derse hazırlanmak, konuyu aktarmak, uygulama yaptırmak ve öğrenciyi değerlendirmek ile ilgili tüm kavram ve ilkeleri gözden geçirmelerine ve bu bilgilerini yeniden yapılandırmalarına neden olmaktadır. Her bir öğrenci için içinden geçilen bu süreç özeldir ve karşılaşılan durumlar başkaları ile fazla paylaşılmadan öğrenci

tarafından içselleştirilir. Bu durumda öğrenciler alanda olan birçok durumla ilgili bilgi sahibi olmadan, bu durumlar ile öğretmenlik mesleği boyunca karşılaşacaklarını ümit ederek mesleğe atılırlar, dolayısıyla öğretmenlik mesleğinin ilk 3 yılı mesleğe yönelim ve alışma süresi olarak geçmektedir (Darling-Hammond, Berry ve Thoreson, 2001; Goldhaber ve Anthony, 2003).

Öğretmenlik uygulaması sırasında öğrencilerin karşılaştıkları durumları not etmeleri, bu durumları başka arkadaşları ile paylaşarak tartışmaları, öğretmen adaylarının daha fazla durum hakkında bilgi sahibi olmasına, bu durumlara ürettikleri çözümler ile de öğretmenlik mesleğine daha hazırlıklı olmalarına yardımcı olacaktır. Öğretmenlik mesleği uygulamalı bir meslektir ve okullarda (alanda) yapılır. Öğretmen adaylarının içlerinde buldukları çevre ve kültür içinde karşılaştıkları durumları anında belgelendirerek öğretmen adayı diğer arkadaşları ile anında paylaşmaları öğretmenlik mesleğini öğrenme süreçlerini hızlandıran bir faktördür.

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının, Öğretmenlik Uygulaması dersinde mobil cihazlar ile eriştikleri mobil günlükler ve sosyal medya ağlarında zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğretmenlik deneyimlerini paylaşımlarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarını, öğretim uygulamalarını ve öğretimsel içerik bilgilerinin öğretmenlik uygulaması zamanı içindeki değişimini araştırmaktır. Çalışmayı yönlendiren soru “Öğretmen adaylarının mobil öğrenme ortamlarıyla öğretmenlik uygulamalarını paylaşmaları öğretim uygulamalarını hangi yönde değiştirmiştir?” şeklindedir.

Bu çalışmanın sonuçları mobil öğrenme ortamlarının uygulamaya yönelik olan öğretmenlik mesleğinde öğrencilerin gelişimlerine ne yönde etki yaptığını ve mobil öğrenmenin bu gelişime ne yönde katkı yaptığını ortaya çıkaracaktır. Çalışma sadece öğretmenlik uygulaması dersi için değil, alanda uygulama yapılarak öğretimi yapılan Matematik, Fen Bilimleri, Coğrafya, Tarih, vb. konu alanlarının eğitimde uygulamalarına rehberlik edecek yöntemlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma, öğretmen eğitiminde mobil günlüklerin kullanımına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini incelemek amacıyla gerçekleştirilen nitel bir araştırmadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın pilot uygulamasının çalışma grubu 2011-2012 öğretim yılının Bahar Döneminde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü'nde 4. Sınıfta okuyan ve Öğretmenlik Uygulaması Dersini alan 48 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin BÖTE Bölümü'nden okumaları nedeniyle mobil teknolojiler ve internet üzerinden bilgi paylaşım teknolojilerine aşinadırlar böylece öğrencilerin teknolojiyi kullanım becerileri arasındaki farklılıklar önemsizmeyecek kadar küçüktür. Bu durum araştırmanın gerçek amacını ve sonuçlarını etkilemeyecektir.

Çalışmada öğretmen adaylarının, öğretmenlik uygulamasına gittikleri okul türü ve uygulamada girdikleri dersler, bilgisayara erişebildikleri yerler, internet erişim durumları ve bilgisayar kullanım sıklıkları gibi demografik bilgiler not edilmiştir. Öğretmen adaylarının uygulama yaptıkları okullara bakıldığında Tablo 1 bu dağılımı göstermektedir:

Tablo 1. Öğretmenlik Uygulaması Yapılan Okul Tipine Göre Öğretmen Adaylarının Dağılımı

Okul Türü	N	%
Akşam Lisesi	3	6,3
Lise	45	93,7
Toplam	48	100

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adayları öğretmenlik uygulamalarını ağırlıklı olarak lisede yaptıkları görülmektedir. Öğretmen adaylarının bilgisayara erişim yerlerini Tablo 2 göstermektedir:

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Bilgisayara Erişebildikleri Yerler

Bilgisayara Erişilebilen Yer	N	%
Ev veya Yurt	48	100
Okulda	45	94

Tablo 2' de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının tamamı evde veya yurttan bir bilgisayara erişebilmektedir. Bilgisayarın yanı sıra öğretmen adaylarının internete erişim durumları da sorulmuştur. İnternete erişim aşağıdaki Tablo 3'te verilmiştir:

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının İnternet Erişimine Sahip Oldukları Yerler

İnternet Erişimine Sahip Olunan Yer	N	%
Ev veya Yurt	44	92
Okulda	47	98
Taşınabilir cihazda	38	79

Öğretmen adaylarının internet erişimine sahip olunan yerleri gösteren Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun evlerinde veya yurtlarında internet erişimi bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının neredeyse tamamı okullarından internete erişebildiklerini belirtmişlerdir. Yine öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu taşınabilir cihazdan internet kullanmaktadır.

Öğretmen adaylarına bilgisayar ve internete erişim imkanlarının yanı sıra, bu cihazları hangi sıklıkta kullandıkları da sorulmuştur. Tablo 4 bu sonuçları göstermektedir:

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Cihazlarını Kullanım Sıklığı

Cihaz	Sahip Değilim	M	f	%
Masaüstü	15	2,39	31	65
Dizüstü	1	3,79	47	98
Tablet	36	3,00	7	15
Cep Telefonu	2	3,30	46	96

Öğretmen adaylarının çeşitli bilgisayar cihazlarına sahip olma durumu ve kullanma durumları incelendiğinde çoğunlukla dizüstü bilgisayar ve cep telefonuna sahip oldukları görülmektedir (Tablo 4). Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu dizüstü bilgisayar ve cep telefonuna sahipken, masaüstü bilgisayar ve tablet bilgisayar kullanımı oldukça düşüktür. Bunun sebeplerinden biri masaüstü bilgisayar kullanımının öğretmen adayları arasında yaygın olmaması dizüstü bilgisayarlara göre avantajlarının az olması ve tablet bilgisayarların daha az yaygın olması ise yeni ve pahalı bir teknoloji olması düşünülebilir.

Uygulama

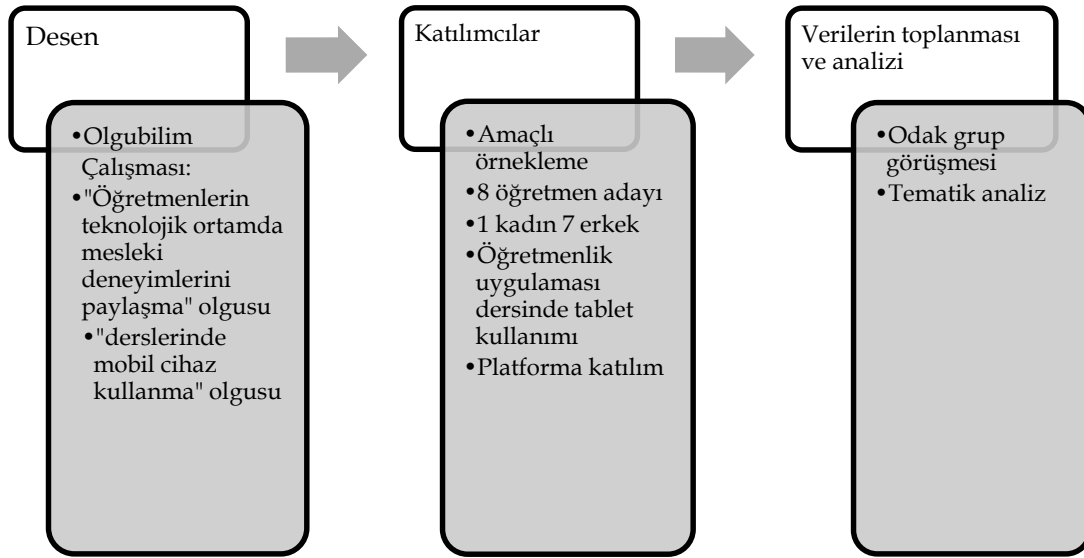
Bu araştırma 2011-2012 eğitim öğretim yılında pilot uygulama ve 2012-2013 eğitim öğretim yılında araştırma uygulaması yapılmıştır. Araştırmada, "Öğretmenlik Uygulaması" dersini alan Gazi Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğrencileri, Raporun geri kalanında bu öğrenciler "öğretmen adayı" olarak anılacaktır. Öğretmen adayları 2 gruba ayrılmıştır; Mobil cihaz kullanarak bloga giriş yapanlar, masaüstü bilgisayar kullanarak bloga giriş yapanlar. Gruplar, adı geçen

dersin gereği olarak öğretmenlik uygulaması yapabileceği, kendi fakültelerinin anlaşmalı olduğu bir uygulama okulundan herhangi bir bilgisayar dersine rastgele atanmıştır.

Dönem içerisinde her bir öğretmen adayının dahil olduğu gruba bağlı olarak uygun bir teknoloji ile mobil günlük tutması beklenmiştir. Öğretmen adaylarının bu mobil günlüklerde, öğretmenlik deneyimlerini (kişisel, akran ve uygulama öğretmenine ilişkin) anında eş zamanlı olarak yansıtılmaları beklenmiştir.

Pilot Çalışma Deseni

Nitel olarak gerçekleştirilen bu çalışmada olgubilim (fenomoloji) deseninden yararlanılmıştır. Çalışmada, olgubilim çalışmalarının gereği olarak birkaç kişi ile öğretmen adaylarının mesleki deneyimlerini teknolojik ortamda paylaşma olgusuna ilişkin yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamı tartışılmaya çalışılmıştır (Creswell, 2014). Araştırma süreci Şekil 1’de özetlenmektedir. Öğretmenlik Uygulaması dersine özel olarak oluşturulan paylaşım platformunda paylaşımında bulunma olgusu araştırmanın temel odağıdır. Bu bağlamda derslerinde mobil cihaz kullanma olgusu da ikincil odak olarak ele alınmaktadır.

Şekil 1. Araştırma Süreci

Pilot Çalışma Grubu

Öğretmen adaylarının mesleki deneyimlerini mobil bloglar yoluyla paylaşmaları için geliştirilen ortama, "Öğretmenlik Uygulaması" dersini alan her biri 4 kişiden oluşan 4 grupta toplam 16 öğrenci dahil edilmiş, ancak odak grup çalışmasına zamanı uyan ve gönüllülük esası ile 1'i kadın olmak üzere toplam 8 öğrenci katılmıştır. Metnin geri kalanında bu öğrenciler "öğretmen adayı" olarak anılacaktır. Katılımcılar, benzeşik örnekleme ile seçilmiştir (Glesne, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2000). Öğretmen adaylarına anılan ders kapsamında kullanmaları için tablet bilgisayar dağıtılmıştır. Creswell (2014) olgubilim çalışmalarına olguyu bütün yönleriyle deneyimlemiş birkaç kişinin katılmasını yeterli görmekte, örneklem büyüklüğünü de 3-4 kişi ile 10-15 kişi arasında uygun bulmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın katılımcı sayısı yeterlidir.

Pilot Veri Toplama Süreci

2011-2012 eğitim öğretim yılında öğretmen adayları adı geçen dersin gereği olarak öğretmenlik uygulaması yapabileceği Fakültenin anlaşmalı olduğu bir uygulama okulundan herhangi bir bilgisayar dersine rastgele atanmıştır. Dönem içerisinde her bir öğretmen adayının dahil olduğu gruba bağlı olarak uygun bir teknoloji ile mobil günlük tutması beklenmiştir. Öğretmen adaylarının bu mobil

günlüklerde, öğretmenlik deneyimlerini (kişisel, akran ve uygulama öğretmenine ilişkin) anında eş zamanlı olarak yansıtılmaları istenmiştir. Bu sırada ise kendilerine dağıtılan tablet bilgisayarlardan yararlanılması istenmiştir.

Bu araştırma Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında gerçekleştirildiği için Proje kaynakları kapsamında tablet edinilmiş, ancak edinilen tabletler sayı olarak yetersiz kalınca araştırmacılar, kendi imkanları ile daha düşük kalitede tüm öğretmen adaylarına yetecek sayıda tablet kiralama yoluna gitmek zorunda kalmıştır. Creswell (2014), olgubilim çalışmalarında veri toplama sürecinin popüler tekniği olarak deneyimleri yaşayanlarla gerçekleştirilen görüşmeler olduğunu ileri sürmektedir. Bu çalışmada da öğretmen adayları ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Odak grup çalışmasına tüm öğretmen adayları ön görüşme ile davet edilmiş, zorunlu tutulmamıştır.

Ön görüşmede çalışmanın amacı ve tahmini zamanı bildirilmiştir. Ancak KPSS sınavına hazırlanmak, memleketine gitme gibi çeşitli nedenlerle görüşmeye katılamayacağı mazeretini bildiren adaylar odak grup görüşmesine katılmamıştır. Görüşme öncesinde katılımcılardan görüşme esnasında ses kayıt cihazı kullanımına ilişkin sözlü izin istenmiştir. Görüşmeler, Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde yer alan Toplantı salonunda gerçekleştirilmiş tek oturum halinde ve toplam 2 saat sürmüştür. Görüşmeler bu çalışmaya katılan araştırmacılarından üçü ile aday öğretmenler arasında yapılmıştır, araştırmacılarından biri görüşmeyi yönetmiştir. Her üç araştırmacı da katılımcıların kendilerini rahat hissetmelerini için katılımcılara misafirperver ve arkadaşça yaklaşmıştır. Öğretmen adaylarına görüşmenin sadece bilimsel amaçlı olduğu ve notlandırmada kesinlikle kullanılmayacağı konusunda teminat verilmiş, şaka ve esprilerle samimi bir ortam sağlanmıştır. Katılımcıların tamamının bu samimiyete içtenlikle katıldığı görülmüştür. Cevaplarında en ufak kaygı sezilenmemiştir. Söylemlerinden, son derece açık görüş belirttikleri rahatlıkla anlaşılmaktadır. Hatta katılımcıların araştırmanın amacını oldukça iyi anladığı, araştırmacıların soruları dışında da araştırmanın amacına uygun kendilerinin konu başlıkları açmasından da anlaşılmaktadır. Böylelikle grup görüşmelerinin avantajlarından (Yıldırım ve Şimşek, 2000) da yararlanılmıştır.

Pilot Çalışma Verilerinin Çözümlemesi

Araştırmacılarından biri odak grup görüşmesinin dökümünü yapmıştır. Odak grup görüşmesinden elde edilen veriler tematik olarak gruplandırılmıştır. Tematik analiz, temel araştırma yöntemlerinin temel analizlerinden biridir (Liamputtong, 2009). Yazılı döküm haline getirilmiş odak grup görüşmesi araştırmacılar tarafından defalarca okunmuştur. Ardından iki araştırmacı, araştırma için önemli görülen kelime, cümle ya da ifadeleri işaretlemiştir (Liamputtong, 2009). Sonrasında tüm araştırmacılar bir araya gelerek farklılıklar konusunda uzlaşmaya varmışlardır. Ardından tüm işaretlenen ifadeler kategorilendirilerek temalaştırılmıştır. Bulgular, katılımcılardan doğrudan alıntılar yoluyla yorumlanma yoluna gidilmiştir.

Araştırma Uygulaması

Çalışmanın uygulama çalışması 2012-2013 öğretim yılında Gazi Üniversitesi BÖTE öğretmen adaylarının katılımı ile yapılmıştır. Araştırmanın sorularını cevaplamak amacıyla 2 grup oluşturulmuştur. Bu gruplardan birincisi tablet bilgisayar kullanarak öğretmenlik uygulaması dersine giren ve bu deneyimlerini öğrenme yönetim sistemi üzerinden tablet bilgisayar kullanarak paylaşan öğretmen adayları, ikincisi öğretmenlik uygulaması dersine giren ve deneyimlerini bir masaüstü veya dizüstü bilgisayar ile öğrenme yönetim sistemi üzerinden diğer arkadaşları ile paylaşan öğretmenlik uygulaması dersini alan son sınıf öğretmen adaylarıdır.

Öğretmen adaylarına 7 tablet bilgisayar dağıtılmış ve 10 öğretmen adayı dönüşümlü olarak bu cihazları derslerinde kullanarak deneyimlerini paylaşmışlardır. Geri kalan öğretmen adayları ise masaüstü veya dizüstü bilgisayarlarından öğrenme yönetim sistemine erişerek yorumlarını yazmışlardır.

Öğretmen adaylarının haftalık yorumları Üniversitenin öğrenme yönetim sisteminde açılan forumlar yoluyla 10 hafta boyunca toplanmıştır. Öğretmen adaylarından haftalık forumlarda cevaplamaları için 3 soru verilmiştir; Haftalık planladıkları aktiviteler, bu aktiviteleri sınıfta gerçekleştirmeleri ve tablet bilgisayarların bu aktivitelerdeki işlevlerinin neler olduğudur. Üniversitenin öğrenme yönetim sistemi dahilinde açılan forumlar yalnızca öğrencilere ve dersin öğretim elemanına açık tutularak gizlilik sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

1. Mobil günlükler: Öğretmen adaylarının her birinin “Öğretmenlik Uygulaması” dersi kapsamında; alan bilgisi, öğretme-öğrenme sürecini yönetme, öğrenci kişilik hizmetleri, kişisel ve mesleki özellikler (Sands ve Özçelik, 1997; Akt. (Çiçek & İnce, 2005)) başlıklarının kapsayacak şekilde her öğretmenlik uygulaması sırasında kendileri, grup arkadaşları ve uygulama öğretmenini gözlemlerine göre yansıtma yapmışlardır.

Bu mobil günlükler, daha sonra Temellendirilmiş Kuram (Grounded Theory) yaklaşımı ile içerik analizi yöntemi kullanılarak irdelenmiş ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğindeki gelişimleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğretmen adayları mobil günlüklere her hafta aşağıdaki soruları cevaplamışlardır;

1. Bu hafta yapmayı planladıklarınızı ve bu planların ne kadarını gerçekleştirdiniz?
2. Beraber derse girdiğiniz arkadaşınızın ders anlatması ile ilgili 2 olumlu ve 2 geliştirmesi gereken yönünü söyleyiniz.
3. Kullandığınız mobil cihazların (tablet veya akıllı telefon) bu hafta yaptığınız öğretmenlik uygulamasına nasıl bir katkısı (hem ders anlatma hem de arkadaşlarınıza geri bildirim verme konusunda) oldu?
2. Odak grup görüşme formu: Öğretmen adaylarının öğretmenlik bilgisi, öğrenci bilgisi ve öğrettikleri içerik bilgisinin öğretmenlik uygulaması boyunca nasıl değiştiğini ortaya çıkarmak için öğretmen adayları ile pilot çalışma sırasında yarı-yapılandırılmış görüşme formu (EK-1) kullanılarak odak grup görüşmesi yapılmıştır. Yapılan görüşme kayıt edilerek analiz için yazıya dökülmüştür ve 19 sayfalık görüşme dökümü ortaya çıkmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, öğretmen adaylarının güncellediği mobil günlükler ve Öğretimsel İçerik Bilgisi görüşmelerinden elde edilen veriler nitel olarak içerik analizi yoluyla, Ders Gözlem Formu’ndan elde edilen verilerin nitel kısımları benzer şekilde, nicel kısımları ise yüzde ve frekans ile analiz edilmiştir.

Araştırma sorusunda öğretmen adaylarının mobil cihazlar ile öğretmenlik uygulamasındaki deneyimlerini mobil günlüklere girmelerinin öğretmenlik uygulamalarını ne yönde değiştirdiği sorusu öğretmen adaylarının haftalık yansılarını, dönem sonu yansılarını ve odak grup görüşmelerinden elde edilen nitel verilerin içerik analizi ile analiz edilmesi sonucu cevaplanmıştır. Analiz sonuçları Bulgular başlığı altında Tablo 5’te sunulmuştur.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının mobil öğrenme ortamlarıyla öğretmenlik uygulamalarını paylaşmaları öğretim uygulamalarını hangi yönde değiştirmiştir? araştırma sorusunu cevap aramak için toplanan nitel verilerin analizi temalar ve temalara ilişkin örnek öğretmen aday görüşleri Tablo 5’te verilmiştir:

Tablo 5. Temalar ve Örnek Öğrenci Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	Örnek Öğrenci Görüşü
Tablet Bilgisayarın Kullanıldığı Yerler	-Laboratuvar -Evde -Otobüste, metroda -Şehir dışında	
Sınıfta Tablet Bilgisayar Kullanımı	-Modüllere ulaşım -Öğrencilere eğitim içeriklerinin sunumu -Dikkat çekmesi -Yenilik etkisi -Yenilik etkisinin haftadan haftaya azalmakla birlikte tamamen kaybolmaması -Bilişim teknolojileri dışından branşlardaki öğretmenlerin kullanımının daha etkin olma ihtimali -Etkili sınıf yönetimi -Küçük gruplarda daha etkin olması	<p>“Ös: Hocam en büyük sıkıntımız o oldu. İnternet olmayınca verim düşük oldu yani. Ancak burda internet işte ben mesela okula getirdim bazen. İşte modüllerle alakalı Ök gibi modül indirdim. Ders anlatırken havalı oluyordu ondan bakması falan.”</p> <p>“Öc: Ya biraz daha dikkat sağladı. Fotoğraf onlarla gösteriyorsun tablette gösteriyorsun. Bilgisayarda gösteriyorsun çok şey olmuyor. Tableti dolandırıyor sun elle. Herkes şöyle dolandırın baksın diyorsun öyle oluyor ama benim açımdan da havalı oluyor.”</p> <p>“Ök: Hocam bir de yeni bir teknoloji olduğu için derse girdiğimizde öğrencilerin dikkatini çekmede iyi oluyor. Çocuklar hemen adapte oldular. Motive oldular. Dediğim gibi biz resimleri falan hep burada gösterdik.”</p> <p>“Öj: Ama şöyle de bir şey var. Ama şundan kaynaklı. Biz bilişim teknolojilerini etkin kullanan kişileriz. Akıllı telefonlarla, kendi bilgisayarlarımızla kıyaslıyoruz. Bunu kullanma açısından zaman da önemli. Zaman açısından kullanışsız geldi. Biz kendi akıllı telefonumuzla kendi bilgisayarımızla kıyaslayınca böyle oldu ama Türkçe öğretmeni matematik öğretmeni bu kıyaslamayı yapmayınca onlara daha etkin gelebilir. Çünkü onların alternatifleri bu kadar fazla olmayacak.”</p> <p>“Öj: Bu da bizim önceki alışkanlıklarımızdan hocam. Başka branşlardaki öğretmenlerden bahsediyorum. Onlar bizim kadar yoğun cep telefonu ve bilgisayar kullanmamış olacakları için tableti zorlayıp daha çok başarıya ulaşabiliyorlardı.”</p> <p>“İc: Endüstriyel kontrol. Ders anlatırken moodle’ı kullanıyordum. Öğrencilere arkamı dönmeden kullanmamı sağlıyordu.”</p> <p>“İc: Bir ikincisi haftalar geçtikçe ne kadar da etkisi azaldıysa da, küçük küçük fotoğrafları ya da hepsini açamasam da bazı animasyonları açıyordum. Bir de benim dersim zaman olarak bayağı bir geniş olduğu için tek tek öğrencilere şöyle bir dolandırabiliyordum.”</p>

- WI-FI'nin eksikliği
- Kalabalık sınıflarda kullanım zorluğu
- SIM kart olmaması
- Hazırlanan sunumların yansıtılma sıkıntısı
- Hazırlanan sunumların düzeltilme zorluğu
- Tabletin sınıfta kullanımına ilişkin kuramsal eksiklik
- Flash bellekle aynı işlevi görmesi, flash belleğin tercih edilmesi
- Öğrencilerin sahip olduğu akıllı telefonlarının daha üstün nitelikte olması
- Materyal hazırlamak için uygun olmaması
- Öğretmen adaylarının sınıfta tablet bilgisayar kullanımını öğrenmeye zamanının olmaması

"ÖK: İnternet bulamamakla alakalı... Benim anlattığım konuyla ilgili bazı siteler bulmuştum. Güzel animasyonları vardı. Benim düşüncem oydu. Çocuklara onu göstermekti. Bir elektrik akımının nasıl aktığını çocuklara zor anlattım biraz şimdi. elektronik hareketleri falen. Çocuk da pek anlamadı. Ben animasyonları buldum. Onları göstermek istedim siteden. Wireless olmayınca maalesef gösteremedim yani. İnternet olsaydı tam güze bir şekilde kullanılabileceğini düşünüyorum."

"ÖA: Dediğiniz gibi tek olumlu yanı ekranı. Ama öyle durumlarda ben netbook'umu kullanıyordum. Onun ekranı da aşağı yukarı aynı. Daha kolay oluyordu onda bazı şeyler. Örneğin sunu hazırlamak. Sunarken örneğin bir yer eksik oluyordu, onu tamamlamam onda daha kolay oluyordu. Hani bunu da kullandım. Akşamları oturukene, yarın çocuklara şunu anlatacağım, bi bakayım diye kullanıyordum. Bi kaç defa okula götürdüm. Çocukların beklentileri azalınca sonra evde kaldı. Akşamları kendim baktım."

"ÖŞ: hocam böyle yeni bir şey, okula götürdük, ilgilerini çekti, vaw, falan ama sonra arkası boş kaldı... bununla ilgili hiçbir şey yapamadık."

"ÖS: eğer internet olsaydı daha farklı olacaktı. Ama bunun işlevini bir flash da gördü. Yapacaklarımızı bir flash'a atıp okuldaki bilgisayarda projektörden gösterirsin aynı işi gördü bununla."

"ÖS: Hepimizde laptop olduğu için onu tercih ettik."

ÖC: Alternatifi, yani laptop daha iyi olduğu için onu tercih ettik. Buna hiç kalkışmadık. Laptop'ı olmayan biri için veli nimet ama."

"ÖC: yok. Hocam bi de bu ilgisizliğin sebeplerinden bir tanesi de çocukların androidli akıllı telefona sahip olması. Bu onların telefonuna göre sönük kaldı."

"ÖS: Şöyle oldu hocam biz materyali hazırladık, ama bunda taşınması kolay olduğu için buna attık."

"ÖA: Düzenlemeye izin veriyor ama yine bilgisayarı tercih ediyoruz."

"ÖC: materyal oluşturmada ilk tercihimiz laptop"

"ÖC: belki 3. Sınıfta olsaydık farklı olur. Bu sene zaman en değerli şeyimiz. En hızlı şekilde halledelim diğer işimize odaklanalım. Çünkü iş çoktu bizde yani. KPSS zaten büyük bir sorun. Hepimizin de laptop'u var zaten bununla niye uğraşalım. Ama taşınmasında kolay olduğu için her yerde kullanabiliyorduk. O yönden kimsenin şikâyeti yok zaten metroda giderken. Akşamdan ben atıyordum verilerimi buna, staja giderken metrodan okula gidene kadar bakıyordum, kontrol ediyordum. Yani çok getiri sağlıyordu bana."

<p>Öğretmenlik Uygulaması Dışında Tablet Bilgisayar Kullanımı</p>	<p>-Vizelere çalışmak (Word belgelerinden) -Yatarak çalışma imkanı -Mobil oyunlarla eğlence (hareket halinde, otobüste, metroda, evde, ders aralarında, dershanede gözetmenlik yaparken, vb.) -KPSS'ye çalışmak</p>	<p>"Ös: Diğer bir şey. Hocam ben şimdi fark ettim ki. Ben hep kendim için kullanmışım. KPSS videolarını buradan izlemem iyi oldu". "Öö: Ben de eşzamanlı olarak moodle'a tweet atmak için götürmüştüm ama dediğimiz gibi teknik altyapının hazır olmaması. Onun dışında da vizeler zamanında Word belgelerinden iyi ders çalıştım diyebilirim." "Ös: Evet vizelerde faydalı oldu. Açıp şey yapıyorsun, yatarken falan. Daha rahat. Alıyorsun okuyorsun. Sunulara falan ben hep öyle bakmıştım."</p>
<p>Tablet Bilgisayarın Donanımsal/Yazılımsal Dezavantajları</p>	<p>-Cep telefonundan farkının olmaması -Uzun sürede şarj olması -Bilgisayarlara göre ekranının küçük olması -Kamerasının ters olması -Dokunmatiği iyi değil -Kullanışlılığın kötü olması -Klavye kullanımının zor olması -Türkçe klavyesinin eksikliği -İşletim sisteminin güncellenmesinin mümkün olmaması</p>	<p>"Öi: kullanışlılık düşük olduğundan zaman kaybediyorsun. Zaman önemli. Ben bunla uğraşacağıma kendi bilgisayarımı açar onunla uğraşırım." "Öc: Hocam bir ş yazmak için bile ş'nin üstüne basılı tutucan bu bile mesela zaten..." Öi ve diğer birkaç öğrenci: İki el için çok küçüktü. Türkçe değildi zaten. "Ök: Hocam bu exper'in suçu ama. Yeni versiyon çıkınca kendini ona uydurması gerek. Android'in adamakıllı para kazanan tüm firmalar, ne kadar fazla cihazına güncel sürümü uygulayabilirse, o kadar başarılı oluyor. Daha geçen sene çıkmış. Anrdoid'in yeni versiyonuna destek vermiyorsun. Teknik destek çok kötü oldu."</p>
<p>Tablet Bilgisayarın Donanımsal Artıları</p>	<p>-Isınma probleminin olmaması -Taşınmasının çok kolay olması -Akıllı telefona göre ekranının kullanışlı olması -Şarjının uzun süre gitmesi</p>	<p>"Araştırmacı: Peki sadece neden o derste kullandın Ök. Neden başka derste kullanmayı düşünmedin? " "Ök: gerek yok. Bunda yapabileceğim her şeyi cep telefonunda da yapabilirim. Akıllı telefondan."</p>

- Danışman öğretmenin yetersiz rehberliği
- Danışman öğretmenin tutarsız davranışları
- Danışman öğretmenin öğretmen adayına karşı sorumluluklarını yerine getirmemesi
- Danışman öğretmenlerin çok yoğun olması
- Danışman öğretmenin etik dışı davranışları
- Danışman öğretmen olmadan sınıfın sorumluluğunun alınması
- Öğretmenlik uygulamasında karşılaşılan sınıfın adaya karşı olumlu olumsuz tutumu
- Diğer öğretmen adaylarının olumsuz davranışları
- Öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum
- “ÖC: Sınıfa rehber öğretmen gelince öğrencileri uyarması insana yakışmıyordu. Geliyordu öğrencileri 5 dk uyarıyordu, gidiyordu ders sonuna kadar bir daha gelmiyordu. O gidince “hoca ne zaman derse geliyordu ki işi uyarıp uyarıp gitmek” diyorlardı. Çünkü derse de gerçekten hiç gelmiyordu. Dersin son 5 dakikası öğrenciler benden atölyede giydikleri beyaz önlüklerini çıkarmak için izin istiyordu. Ben izin veriyordum. Geliyordu. “Ben izin aldınız mı? Giyin lan önlüklerinizi” diyordu. Aynan böyle hem de benim sözümü ezliyordu.”
- “ÖA: Ben de aynı hocadaydım. Ama demek ki sınıfa göre davranıyordu.”
- “Diğer öğrenciler: R... Hoca öyle değildi ama. R... Hocanın sınıfları genel olarak disiplinli”
- “ÖŞ: Ömerlerin sınıfına telafi amaçlı gittim. 12. Sınıf olması ve büyük olması ve şımarık olması. Ömer Arkadaşımızın bahsettiği kadar da Necat Hoca tutarsız davranıyordu. Ben Hocayı izledim ona göre davranayım. Önce konuşanlara kızdı. Konuşmayın diye. Sonra oturup onlarla sohbet edip sadece 15 dakika ders yaptı. Ama R... Hoca öyle değildi.”
- “Öİ: 14 haftanın imzasını son hafta hallettim. Hoca sonra atarsın diyordu.”
- “Öİ: Çocukları depo temizleme vs. amele gibi kullanıyordu. Sınıfta zaten 7 kişi var, 3’ünü alınca 4 kişi kalıyo”
- “ÖS: Gelip sınıfta uyusalar sıkıntı yok. Adamların bize karşı çıkmaları, kafa tutmaları. Bir kez dövecektim. Stajım yanacak diye bıraktım. Gerçekten hak etti. Defteri aldı bana fırlatıyor. Sen kimsin dedi. Gözümün önüne siz geldiniz. H... hoca’ya derdimi anlatamazdım ondan.
- “ÖS: Öğrenci bana diyor ki sen stajyersin bana ne yapabilirsin ki diyor. Öğrencinin birine ders anlattırıyoruz. Ben sana ders anlatmam K... Hoca gelsin diyor. K... Hoca konu verdi öğrencilere. Sonra K... Hoca o anlat deyince bizimle dalga geçiyor bunu da stajyer arkadaşımız ÖS anlatsın diyor. Hoca benden özür diletti ama çocuk beni orda yerin dibine soktu.”
- “ÖÖ: Bizde öyle bir şey yoktu. Ben ayrı bir okula mı gittik ki?”
- “Öİ: ÖÖ tek kişi aynı sınıfa derse girmiş ondan memnun. Ben ÖÇ’le girdim. Üstelik ÖE bizim derse musallattı. Zaten ÖÇ kaynatma hevesinde. Sürekli sıkıldım. Çay içmeye gideceğim. Ben sınıfımı tutayım, ÖÇ’i mi tutayım bir de ÖE gelince.... ÖÇ 3 hafta gelmedi son 3 hafta, o zaman çok rahat geliyordu. Çalışma yaprağı veriyordum, haftaya çözüp gelin, 35 sorudan 15 tanesini sınavda soracağım diye. Etütte onları ÖE’ya yaptırıyorlardı. Sistem imajı nasıl alınır diye bir soru sordum. ÖE, print screen’e basılır, paint’e kaydedilir jpeg olarak sistem görüntüsü alınmış olur. Sınavda çocukların hepsi print screen’e basmışlardı. Yanlış öğretilenleri düzeltirken çok zaman kaybettim.”
- “ÖŞ: Bu duyguları yaşayan ender stajyer öğretmenlerden biriyim herhalde. Sınıfım da rehber hocam da çok iyiydi. Daha öncesinde hiç öğretmen olsam diye düşünmemiştim ama bu deneyimle birlikte çok istedim. Ben onlara ders dışında da bir şeyler verdim. Ama hedef kitle de buna çok uygundu. Pazar günü de gidip projelerine baktım.”

Öğretmen Adaylarının
Görüşlerini Dijital Bir
Platformda Paylaşma

- Moodle'ın tabletten kullanımının zorluğu
- Gizlilik açısından görsel çekmenin yanlış olacağını düşünmeleri
- Tablet bilgisayar kamerasının ergonomik olmaması
- Daha çok yüzyüze paylaşımı tercih etmeleri
- İnternet erişimi

“Ök: Moodle’la girebildik de benim telefonumdan enter yapmam daha kolay oluyordu. Ben dokunmatikte çok çok zorlandım.”

“Ök: Hocam şöyle düşündüm beni çekmek için mecburen ters çevirecek. Öğrencinin dikkati dağılacak. Zaten benim sınıf bayağı bir yaramazdı.

Öğrenci: Hocam kamera arkada olsa öğrenciler çektiğimizi anlamaz o zaman”

“Öş: Bunları konuşmuştuk. İstedim ama wireless’ın olmaması bizi kötü etkiledi. Ama her şey çok iyiydi onun dışında.”

- Anlık mesaj imkanı
 -Kablosuz internet erişimi
 -Çift yönlü kameranın olması
 -Daha iyi özelliklere sahip tablet bilgisayar
 -Motivasyon unsurları
 -Günün en ilginç olayının seçilmesi
 -Stajyer öğretmenlerin deneyimlerini okula ait olmayan bir platformdan çekici bir platformdan paylaşmak
 -Özel kapalı bir grup olması
 -Paylaşımın 4. Sınıflarla 3. Sınıflar arasında olması
 -Paylaşımın belli bir dönem zorunlu olması gelecek sınıflarda zorunluluğun ortadan kaldırılması
- “Öş: Hocam problemlerinden bahsettik ama daha iyi bir tablet ve internet alt yapısı ile daha iyi kullanabilirdik varsayımsal olarak. Eminim herkesin düşüncesi benimle aynıdır. Çok faydalı olabileceğine inanıyorum ben. Hem öğrenciler açısından hem bizim açımızdan anlık iletişim. Farklı sınıflar arasındaki öğrenciler arasında etkileşim sağlayabilirim. Düşündüğümüz yapmaya çalışabileceğimiz pek çok şey vardı ama dediğimiz gibi bu eksikliklerden kaynaklıydı. Eğer olsaydı, çok daha farklı ve çok daha iyi olacağına inanıyorum ben. Hani böyle dediğimiz zaman hiçbir işe yaramamış gibi algılanmasını istemem şahsen.”*
“Öş: Anlık paylaşımında bulunmayınca olmuyor hocam. Daha sonra akşam benim gidip yazmam olmuyor. Biz zaten Öö'le aynı taksitle gidiyorum. Gün içinde benim gidip internet buluncaya kadar paylaşılmış oluyor.”
“Öş: Olmasına karşı değilim ama hocam kendi içimizde olması iletişimi daha çok artırır. Ben tanımadığım bir insanla en azından bugün ne yapıyorsun gibi bir şey de yazışmam. İlk önce tanışmaz mı yaşın kaç diye:)”
Araştırmacı₂: Orda o samimiyet oluşturulabilir mi?
Öş ve diğer öğrenciler: Oluşturulamaz
Araştırmacı₂: Niye benim uzaktan eğitim öğrencilerim çok samimiler
ÖA: İlk dönem teknik eğitimden arkadaşlar girdik. Onlarla ders dışında görüşmedik.”
“Öş: Moodle yerine bizim kendimizi daha rahat hissedeceğimiz bir forum olsa. Çünkü not kaygısı taşımayan benim her şeyi paylaşabileceğim düzeyde. Çünkü Moodle'a yazınca...”
Öş: Çünkü biz öğretmenlik uygulaması yapacağız. Belki ben daha farklı şeyler yazacağım samimiyet dereceme göre tabii ki laubalilik değil. Moodle'da kalıcı olması ve hocalarımızın görmesi benim oradaki anlatacağım şeyleri daha resmi daha üstü örtük olarak anlatmama sebep olacak. Ama başka platformda belki daha esprili anlatacağım
Araştırmacı₂: Peki bu facebook'ta olsa ve biz de gruba üye olsak
Araştırmacı₁: Evet bilgi paylaşımının olması için samimiyetin olması gerekiyor.
Öş: Kesinlikle evet hocam Benim buradaki arkadaşlarımla muhabbetim var. Orda eğlenceli bir ortam yaratarak da bilgi paylaşımı yapabiliriz. Bu benim direk motivasyonumu artırır. Mesela sınıfta ne yapıyorsun? Atıyorum: şimdi teneffüse çıkacağım bana iki tane simit falan. Bunları bile yazabiliriz. Bu arada inanılmaz bir bilgi akışı sağlanabilir.
ÖK: GÜADEM'in ortamından çok MAO Güncel yazıları bloğu vardı. Orada daha samimiydik.
Diğer öğrenciler de bunu samimi buluyorlar.
Platforma ulaşmak için ekstra çaba sarfetmemek”

“Öş: Hocam o konuya bir ekleme yapabilir miyim? Niye normalde çok kullanmadınız dediniz ya. Hepimiz teknolojiye aşina insanların. Benim telefonumun multi touch özelliği daha iyi olduğundan kendi telefonumu kullanıyorum. Kalitede buna yansıyor ister istemez. Apple olsaydı kullanırdım. Ayrıca, Wireless olmayınca kullanımı otomatikman düştü. İlk başta alırken web tasarımı dersine gireceğim için heyecanla istemiştim. Çünkü çeşitli şeyler gösteriyorum derste. Örneğin bugünkü konumuz şu: online neler yapılmış internet üzerinden gösteriyorum. Anlık bir uygulama yapacağız, internet üzerinden gösteriyorum. Hani tablet bana o noktada yardımcı olacaktı. Tablette tasarımlar nasıl oluyor, mobil telefonlarda tasarımlar nasıl oluyor? İşte web tasarımı olduğu için o tarz örnekleri de çok gösterecektim. Wireless olmayınca otomatikman ben planladığım şeylerin hiçbirini yapamadım. Ama yine de götürdüm. Aralarda resim falan da çektik. Öğrencilerin arasında daha önce tablet kullanmayanlar vardı. İncelemelerine izin verdim. Ama daha farklı yönlerden kullanamadık açıkçası. Okulun alt yapı eksikliği bizim için çok büyük bir sıkıntı oldu.”

“Öş: Evet kullanamamamız, bundan sonraki hayatımızda tabletin olup olmamasına karar vermemizde büyük bir etken. Eğer biz bunu etkin bir biçimde kullanabilmiş olsaydık, daha sonra size verdikten sonra size, bir tablet ihtiyacımız olacaktı. Ama şu anda bende bir tablet ihtiyacı duymadı bende.”

Tablo 5 incelendiğinde tablet bilgisayarın kullandığı yerler (laboratuvar, evde, otobüste, metroda, şehir dışında), sınıfta tablet bilgisayar kullanımı (modüllere ulaşım, öğrencilere eğitim içeriklerinin sunumu, dikkat çekmesi, yenilik etkisi, yenilik etkisinin haftadan haftaya azalmakla birlikte tamamen kaybolmaması, bilişim teknolojileri dışından branşlardaki öğretmenlerin kullanımının etkililiğinin farkındalığı, etkili sınıf yönetimi), laboratuvarında tablet bilgisayar kullanımına ilişkin sorunlar (wi-fi'nin eksikliği, kalabalık sınıflarda kullanım zorluğu, sim kartlarının olmaması, hazırlanan sunumların yansıtılma sıkıntısı, hazırlanan sunumların düzeltilmesinin zorluğu, tabletin sınıfta kullanımına ilişkin kuramsal eksiklik, flash bellekle aynı işlevi görmesi, flash belleğin tercih edilmesi, öğrencilerin sahip olduğu akıllı telefonlarının daha üstün nitelikte olması, materyal hazırlamak için uygun olmaması, öğretmen adaylarının sınıfta tablet bilgisayar kullanımını öğrenmeye zamanının olmaması), öğretmenlik uygulaması dışında tablet bilgisayar kullanımı (vizelere çalışmak (word belgelerinden), yatarak çalışma imkanı, mobil oyunlarla eğlence (hareket halinde, otobüste, metroda, evde, ders aralarında, dershanede gözetmenlik yaparken, vb.), kpss'ye çalışmak), tablet bilgisayarın donanımsal/yazılımsal dezavantajları (cep telefonundan farkının olmaması, uzun sürede şarj olması, ekranın küçük olması, kamerasının ters olması, dokunmatığının iyi olmaması, kullanışlılığının kötü olması, klavye kullanımının zor olması, Türkçe klavyesinin eksik olması, işletim sisteminin güncellenmesinin mümkün olmaması), tablet bilgisayarın donanımsal artıları (ısınma problemi olmaması, taşınmasının çok kolay olması, akıllı telefona göre kullanışlı ekran, şarjının uzun süre gitmesi), öğretmen adaylarının öğretmenlik deneyiminde yaşadıkları deneyimler (danışman öğretmenin yetersiz rehberliği, danışman öğretmenin tutarsız davranışları, danışman öğretmenin öğretmen adayına karşı sorumluluklarını yerine getirmemesi, danışman öğretmenlerin çok yoğun olması, danışman öğretmenin etik dışı davranışları, danışman öğretmen olmadan sınıfın sorumluluğunun alınması, öğretmenlik adaylarının olumsuz davranışları, öğretmenlik mesleğine karşı

olumlu tutum), öğretmen adaylarının görüşlerini dijital bir platformda paylaşma (Moodle'ın tablettten kullanımının zorluğu, gizlilik açısından görsel çekmenin yanlış olacağını düşünmeleri, tablet bilgisayar kamerasının ergonomik olmaması, daha çok yüzyüze paylaşımı tercih etmeleri, internet erişimi), öğretmen adaylarının görüşlerini dijital bir platformda paylaşmaya yönelik önerileri (anlık mesaj, kablosuz internet erişimi, çift yönlü kameranın olması, daha iyi özelliklere sahip tablet bilgisayar, motivasyon unsurları, günün en ilginç olayının seçilmesi, stajyer öğretmenlerin deneyimlerini okula ait olmayan bir platformdan çekici bir platformdan paylaşmak, özel kapalı bir grup olması, paylaşımın 4. sınıflarla 3. sınıflar arasında olması, paylaşımın belli bir dönem zorunlu olması, gelecek sınıflarda zorunluluğun ortadan kaldırılması) ve genel olmak üzere 10 ana temanın ortaya çıktığı görülmektedir.

Öğretmen adaylarının tablet kullanımının çok farklı boyutlarını keşfettikleri, etkili olduğu noktaları farkettileri görülmektedir. Bunun yanında tablet bilgisayarları daha çok okulun ve ellerindeki teknolojinin yetersizliği nedeniyle bazı durumlarda yetersiz kaldığı bulgusu da yer almaktadır. Bu durumda daha fazla araştırma yapmaya ve öğretmen adaylarının bu deneyimleri yaşamaları için fırsatlar oluşturulmasına ihtiyaç olduğu görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının öğretmenlik deneyimi ve uygulaması derslerinde mobil günlükleri kullanarak kendilerine ve akranlarına katkı sağlamaları istenen bu araştırma yine öğretmen adaylarının uygulamaya yönelik görüşleri üzerinden değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen verilerin araştırmacılara yol gösterici nitelikte olduğu görülmüştür.

Öğretmen adayları taşınabilir cihazların sınıf ortamında kullanımının farklı boyutlarını keşfetmek durumunda kalmışlardır. Tabletlerin taşınma kolaylığı, şarjın uzun süre gitmesi, sınıf içi yenilik etkisine bağlı ilgi ve motivasyon unsuru olarak kullanılması gibi bazı avantajlarından bahsedilmektedir. Bunların yanında donanım yetersizliği (klavye kullanımı, işlemci hızı, işletim sisteminin kullanım zorluğu, dokunma hassasiyeti vb.), okulun kablosuz internet erişiminin yetersizliğinden etkili kullanılmaması ve dikkat çeken diğer bir durum ise tabletlerin kullanımına ilişkin pedagojik bilgi eksikliği vurgusu dikkat çekicidir. Öğretmen adayları bu yeni nesil bilgi ve iletişim teknoloji kaynaklarını eğitim fakültelerinde yer alan özel öğretim yöntemleri gibi derslerde daha önceden deneyimleyip öğrenci karşısına daha hazır olarak çıkmak istediklerini ifade etmişlerdir. Bu farkındalığın oluşması ve isteğin alttan üste doğru olması bakış açılarında ve neleri yapıp neleri yapamadıkları konusunda öngörü oluşturmayı başladıklarını göstermektedir.

Öğretmen adayları yaşadıkları deneyimleri akranları ve danışman öğretmenleriyle paylaşmalarının kendilerini geliştirmede yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Dışardan bir gözlemcinin yorumunun önemli olduğunu, ilk kez bir sınıf ortamını yönetmenin zorluğunu yaşamının yanında bunu sadece kendilerinin yaşamadığını görmenin önemli olduğu vurgusunu yapmışlardır. Anında değerlendirme yapmanın da unutmadan o andaki durumu yansıtmak açısından çok daha önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu da öğretmen adaylarının daha fazla deneyim yaşamaları gerektiğini ya da yaşanan deneyimleri görerek ve okuyarak daha fazla deneyim kazanabileceklerini göstermektedir. Öğretmen adayları bu paylaşımlarının daha rahat yapabilecekleri platformların daha fazla katkı sağlayacaklarını da ifade etmiştir. Sadece kendi aralarında değil diğer bölüm öğrencilerinin de daha önceden bu paylaşımları görmelerinin onların öğretmenlik mesleğine ilişkin deneyim ve tutumlarını farklılaştıracağı görüşündedirler.

Diğer bir vurgunun okullarda görevli danışman öğretmenlerin öğretmen adaylarına yeterli ilgiyi ve zamanı ayırmadıklarını göstermektedir. Meslek hayatına atılmaya hazırlanan öğretmen adaylarının kendilerine model olacak vizyonda öğretmenlerle deneyim yaşamaları oldukça önemli ve değerlidir. Mesleğin her ne kadar eğitim fakültelerinde tanıtımı dersler ve uygulamalar ile yapılsa da gerçek dünya ortamında görülenler öğretmen adayı için şüphesiz daha önemlidir. Danışman öğretmenlerin zaman

içerisinde mesleki tükenmişliklerini öğretmen adaylarına yansıtmaları onların mesleği danışman öğretmenin gözünden tanımalarına, mesleğe karşı olumsuz tutum geliştirmelerine vb. durumlara sebep olabilir. Bu nedenle öğretmen yetiştirme profesyonel bir iş ise tüm paydaşlarıyla birlikte organize edilip planlı ilerlendiğinde başarının geleceği unutulmamalıdır. Danışman öğretmenlerle ilgili olarak da gerekli mercilerin kontrol ve denetimleri sürdürmeleri sağlanmalıdır.

Bu tür teknoloji destekli uygulamaların belli aralıklarla deneyimlenmesi araştırmacılar açısından oldukça önemlidir. Çünkü teknolojinin sürekli gelişmesi bilgi ve iletişim teknolojilerine yansımaları hızlı olmaktadır. Bu da cihazların üretkenliğine ve kullanılabilirliğine hem donanımsal hem de yazılımsal olarak yansımaktadır. Günümüzde Milli Eğitim Bakanlığımızca okullarda yürütülen FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Harekatı) projesinin hedeflerine ulaşmasında öğretmen adaylarının bu süreçlere hazırlanması, var olan öğretmenlere bakış açısı kazandırması açısından teknoloji destekli uygulamalar ve sonuçlarının paylaşımı gerektiği düşüncesindeyiz. Bu amaçla deneyimlerin paylaşıldığı iyi veya kötü örneklerin görülmesi politika geliştiricilere, araştırmacılara, öğretmen ve öğrencilere yol gösterici niteliktedir.

KAYNAKÇA

- Attewell, J., & Webster, T. (2005). Engaging and supporting mobile learners. In J. Attewell & C. Savill-Smith (Eds.), *Mobile learning anytime everywhere: Learning and Skills Development Agency*.
- Bureau, U. C. (2010). *State and metropolitan area databook:2010* (7 ed.). Washington, DC: US Census Bureau.
- Cakir, H., Karatas, S., & Üstündag, M. T. (2010). *Engaging students with free collaboration technologies in higher education*. Paper presented at the World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education, Orlando, FL.
- Chickering, A. W., & Gamson, Z. F. (1987). Seven principles for good practice in undergraduate education. *AAHE Bulletin*, 39(7), 3-7.
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel araştırma yöntemleri*. M. Bütün, S. B. Demir, (Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi. (Eserin aslı 2013'de yayınlanmıştır.)
- Cross, J. A., & Dublin, L. (2002). *Implementing e-learning: American Society for Training & Development*.
- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
- Çiçek, Ş., & İnce, M. L. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecine ilişkin görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 146-155.
- Darling-Hammond, L., Berry, B., & Thoreson, A. (2001). Does teacher certification matter? evaluating the evidence. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 23(1), 57.
- Duffy, T. M., & Cunningham, D. J. (1996). Constructivism: Implications for the design and delivery of instruction. In D. H. Jonassen (Ed.), *Handbook of Research for Educational Communications and Technology*. NY: Macmillan.
- Duffy, T. M., & Jonassen, D. H. (1991). Constructivism: New implications for instructional technology? *Educational Technology*, 31(5), 7-12.
- Ellis, K. (2003). Moving into m-learning. *Training*, 40(10), 12-15.
- Geddes, S. (2004). *Mobile learning in the 21st century: Benefit for learners. The knowledge tree*. Retrieved December 13, 2010, from <http://knowledgetree.flexiblelearning.net.au/>
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. A. Ersoy, P. Yalçinoğlu, (Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık. (Eserin aslı 2011'de yayınlanmıştır.)
- Goldhaber, D., & Anthony, E. (2003). Indicators of teacher quality. *ERIC Digest*.

- Green, K. C. (1999). *The 1999 National Survey of information technology in US higher education - The continuing challenge of instructional integration and user support*. The Campus Computing Project, Center for Educational Studies The Claremont Graduate University, Claremont, CA 91711.
- Levy, M., & Kennedy, C. (2005). Learning Italian via mobile SMS. *Mobile learning: A handbook for educators and trainers*, 76-83.
- Liamputtong, P. (2009). Qualitative data analysis: Conceptual and practical considerations. *Health Promotion Journal of Australia*, 20(2), 133-139.
- McIsaac, M., & Gunawardena, C. N. (1996). Distance education. In D. H. Jonassen (Ed.), *Handbook of research for educational communications and technology*. New York: Macmillan.
- Motiwalla, L. F. (2007). Mobile learning: A framework and evaluation. *Computers & Education*, 49(3), 581-596.
- Pieri, M., & Diamantina, D. (2009). From e-learning to mobile learning: New opportunities. In M. Ally (Ed.), *Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training* (pp. 183-194). Edmonton, AB: Athabasca University Press.
- Saettler, P. (1990). *The Evolution of American educational technology*. Englewood, CO: Libraries Unlimited, Inc.
- Sharma, S. K., & Kitchens, F. L. (2004). Web services architecture for m-learning. *Electronic Journal on e-Learning*, 2(1), 203-216.
- Sharples, M., Taylor, J., & Vavoula, G. (2010). A theory of learning for the mobile age. *Medienbildung in neuen Kulturräumen*, 87-99.
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meanings, and identity*: Cambridge university press.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (Gözden geçirilmiş 2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık